

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

Ne sede Vacante Aliquid innovetur. Titvlvs IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

visione crederetur ipsius. [1 & 7.] Dicitur clericus post
litam contestatam chartam quamdam Monachorum ex-
hibuit, continentem quod primam ecclesiam ad donatio-
nem suam spectantem assignarent eidem: [2 & infra.]
Nos igitur attendentes, quod promissio predicta non te-
net, ut pote contra statuta Lateran. a concilio attentata:
mandamus, quatenus memorato clerico super hoc silen-
tium imponentes, ab impetitione ipsius dictos Abbates
& Monachos absolvatis.

[1. *Ubi duximus committendam.*]
[2. *Nihilominus per idoneos testes probans, ipsos post promif-
sionem ejus, licet potuerunt nolle, sibi quonquam super hoc admoniti
fuerunt providisse: quate dictos Abbates & Monachos ad assi-
gnationem sibi reditum & marcharum cogi cum instantia postulabat,
sui ex adverso responsam, quod ratione promissionis hujus, utpote
facta contra Lateranensem concilium, quae probari per chartam ex-
hibitam videbatur, eos non poterat convenire assentibus: alius ve-
ro in contrariam sententiam, super hoc fuisse hinc inde coram nobis
diutius disputatum, vos quid juris sit in hoc articulo dubitantes in ne-
gato ipse ulterius procedere noluit, donec super hoc reciperetur no-
stra beneplacitum voluntatem: nobis humiliter supplicasti, ut quid
sit in hac parte agendum vos degenere per nostras reddere litem
continuati.*]

CAP. XIV.

Obliquat praelatus, qui promittit providere cum poterit.

Idem.

Accedens & ad Apostol. sed. R. clericus suam nobis
annuationem monstravit, quod cum promiseritis
vos provisorie eidem in ecclesiastico beneficio cum pos-
setis, sicut per litem iudicis delegati inde confectas li-
quidum apparebat: [1 & infra.] Nos autem confide-
rantes, quod aliud est praelatum promittere beneficii
collationem cum poterit, aliud cum vacabit: cum in
multis casibus se facultas offerre possit, in quibus colla-
tio non esset in expectatione vacatur: beneficii differen-
tia: mandamus, quatenus memorato R. (cum poteritis)
ecclesiasticum beneficium assignetis.

[1. *Ubi igitur id habemus effecere non curasti, allegantes coram
iudicibus, quod talis promissio vos multatens obligaret, cum vide-
retur esse facta contra Later. Conc. statuta, quod promissionem inhi-
bet non vacantis beneficii.*]

CAP. XV.

Si ad capitulum & praelatum, ut praelatum, potestas conferenda
perit, de uno ad alterum lapsu temporis non transit: sed si pra-
elatus interfuit, ut canonice: quia tunc de capitulo transit ad prae-
latum, nisi delatum committat. h. d. & est textus multum allegabilis.

Idem.

Postulasti e per sed. Apostol. edoceri, ut cum ad vos
& Archiepiscopum vestrum simul, donatio prae-
bendarum ecclesiae vestrae pertinet, utrum praebendae vacan-
tis donatio penes Archiepiscopum ipsum remaneat, si
tam intra semestre tempus neglexeritis ordinare? Ad
quod breviter, quod si vos & idem Archiepiscopus in-
tra tempus praescriptum, circa hoc negligentes extiteri-
tis: sicut nec ab illo ad vos, ita nec a vobis ad illum po-
testas devolvitur conferendi, sed secundum statuta La-
teran. concil. d. ad superiorem transit donatio: Nisi forte
Archiepiscopus non ut praelatus, sed ut canonicus vo-
luntatis jus habeat conferendi e. Et in hoc casu cum do-
lose impediit, dolus ei inoffragari non debet.

CAP. XVI.

Sicut non potest patronus promittere se presentaturum aliquem
ad beneficium vacaturum, ita nec dare potestatem presentandi ante-
quam beneficium vacet.

a Sub Alex. III. c. 8. & nunc contra Conc. Trid. sess. 24. de ref.
cap. 19. b Ca. 1. eod. tit. in 4. comp. c Ca. 2. eod. tit. in 4. comp.
d Sub Alex. III. c. 8. e Virum donata ambasciatoribus, cedant eo-
rum lucro, vide varias opinio. in l. si veris. §. item quidquid. ff. sol.
mat. & in l. qui proprio. ff. de procur.

Honorius III. Episcopo & praeposito capitulo
Cameracensi.

Cum dilecta in Christo filia comitissa Flandren. a fe-
cerit promissiones de non vacantibus beneficiis ec-
clesiarum, in quibus jus obtinet patronatus, & donatio-
nes eorum in manibus posuerit alienis. Mandamus, qua-
tenus id irritum decernentes, inhibeatis eidem, ne simi-
lia de caetero attentare praesumat. b.

NE SEDE VACANTE ALIQUID
INNOVETUR.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Vacante sede status ejus mutari non debet.

Innocentius III. Primi & conventui c
Glaston.

Novit d. ille, qui scrutator est cordium, & cogno-
scitor secretorum, quod licet C. praed. no. ecclesiam
vestram crexerit cathedralem, ipsam Bathoni-
en. ecclesia uniendo, ut idem esset Episcopus utriusque:
quia tamen haec unio adferebatur a nobis in grave pra-
judicium Glaston. ecclesiae redundare, cum per ipsam dis-
solveretur religio, & fraudaretur elemosyna, & hospi-
talis tolleretur: nos ad relevandum ecclesiae vestrae
statum coepimus intendere diligenter: [1 & infra.]
Vos autem post obitum Bathonien. Episcopi humiliter
postulastis, ut quia tempus advenerat, quo sine scandalo
ecclesiae vestrae ruina poterat relevari e, cum & Batho-
nien. ecclesia id ipsum pariter postularet, Rex quoque cum
regni magnatibus, & quidam Episcopi cum multis Ab-
batibus deposcerent illud idem, ut unione penitus dis-
soluta, monasterium vestrum reduceremus in statum
antiquum, sub Abbatis regimine gubernandum. At-
tendentes igitur, quod Episcopali sede vacante, non de-
bet aliquid innovari, cum non sit, qui Episcopale jus tu-
ceatur, maxime ne plus favisse personae, quam ecclesiae
videremur, si quod eo vivente concessimus, post obitum
ejus subito mutaremur: petitionem vestram nequivi-
mus exaudire, auctoritate praedicta indulgentes f, ut
cum Bathonien. ecclesia de praesule fuerit ordinata, jus
vestrum apud sedem Apostolicam prosequendi faculta-
tem liberam habeatis: interim autem sub cura prioris
idem monasterium gubernetur.

[1. *Et quoniam absonum videbatur ut subito p. nostri evacua-
remus in hac parte statutum, cum ei quantum cum Deo possimus
deserre velimus, sicut & volumus, quia quantum cum Deo pote-
runt nobis vestri deservent successores, invicem unione manente, sic de
caetero distulimus, quantumcumque, bo. me. Sanarigo Bathonien. E-
piscopo displiceret, frequenter ob hoc ad sed. Apostol. laborante, quod
status ecclesiae vestrae videbatur in melius relevatus. Unde post di-
versos tractatus & deliberationes multiplices, quod per providos &
honestos auctores nostri mandati super hoc extitit ordinatum, ad peti-
tionem ejusdem Episcopi postquam aliud a nobis non potuit obtinere,
Apostolice tandem curavimus munime reborare.*]

CAP. II.

Beneficia spectantia ad collationem praelati, non possunt conferri
per capitulum sede vacante.

Honorius III. Episcopo g [Calmen] & Magistris
V. & S. Canonice Suesonien. h.

Illa devotionis sinceritas: [1 & infra.] Ecclesiam
sancti Leucini, de qua Magistrum R. donationis no-
strae gratia praecedente praebendae nomine de manda-
to nostro Capuanus Archiepiscopus investivit, sibi

a Flandrorum. b al. ut similia de caetero attentare non pra-
sumat. c al. Glaston. d Cap. 1. eod. tit. in 3. comp. Psal. 7. Sap. 1.
Hier. 17. e Vid. l. acquisitionem. cum nota. ff. de usuf. f alit.
auctorit. presentium. g al. ita: Episcopo Cam. & Magistr. & r.
al. Calmen. h al. Suesonien.

duximus confirmandam: Non obstante concessione per capitulum facta alii, seu confirmatione nostra, si qua in forma communi appareat a obtrata: cum nusquam inveniatur cautum in iure, quod capitulum vacante sede, fidei quod vice Episcopi in collationibus praebeandarum: nec in eodem casu potest dici potestas conferendi praebeandas ad capitulum per superioris negligentiam devoluta, cum non fuerit ibi superior, qui eas posset de facto vel de iure conferre,

[1 Quam dicit fil. Magister R. Decanus Trajan. ad personam nostram & sed. Apostol. habentibus habuisse dignoscitur, nos inducit ut cum pro sua scientia & prohibitu intuitu geramus in visceribus charitatis, & eidem negare nolimus quae secundum Deum fuerint concedenda. Unde nos.]

CAP. IV.

Sede vacante iudicium habitum contra ecclesiam non tenet.

Idem Episcopo Burginen. b

Constitutis coram I. praed. nost. procuratore ecclesiae sanctae Mariae de Castro forti, & Burginen. c Episcopo praedecessore tuo, dictus procurator petebat ab eodem Episcopo restitutionem super libertate liberè eligendi sibi praelatum: [1 & 7. d] Nos igitur depositiones testium qui vacante Burginen. e ecclesia, & carente legitimo defensore fuerunt f recepti, duximus reprobandas.

[1 Quam etiam super tercia ipsius ecclesiae & reb. alii, quibus omnibus pari sua spoliatia fuerat, inducitur. Licet igitur coram p. n. contestata super praemissis, & postmodum coram iudicibus delegatis factu confessionibus & receptis testibus, eadem causa fuit ad nos instructa remissa: procuratoribus igitur partium in nostra praesentia constitutus, cum super praemissis coram nobis diutius litigasset.]

DE HIS, QVAE FIVNT A PRAELATO & sine consensu capituli.

TITVLVS X.

CAP. I.

Non tenet alienatio rei ecclesiastica absque approbatione capituli.

Ex Concilio apud Valentiam.

Irrita erit Episcoporum donatio, vel venditio, vel commutatio rei ecclesiasticae, absque collaudatione & subscriptione clericorum.

CAP. II.

In temporalis alienatione, quam facit praelatus, taciturnitas capituli habetur pro consensu.

Alexander III. Norvicens. Episcopo.

Continebatur h. & 7. Con. t. r. quod concessio decimarum ab Abbatisa prius facta, si conventu sciente, & non contradicente facta est, robur firmum debet habere. Verum si ignorante conventu aut contradicente decimam prius praedicto H. concessit, & non post multum i temporis de adensu conventus eandem decimam dedit eidem, secunda concessio debet praedecedere priori.

CAP. III.

Alienatio temporalis facta sine consensu capituli, per ratificationem eius reboratur.

Idem Vigoren. Episcopo k.

Um nos I iam pridem: [1 & infra.] Certum est de rigore iuris concessionem illam non tenere, quam reclamante capitulo per praedecessorem tuum constat factam fuisse: Nisi eam ratam postmodum habuisset.

a Appareat. alii. apparet. b Burgens. habent omnes Codices Vaticani, uno reventori excepto, in quo legitur Burginen. c alii. Burgd. d Haec verba (& 7.) desunt in magno vetusto, sed habentur iam in recentioribus. e al. Burgd. f fuerint. g Pralatis. h Post Concil. Lateran. sub Alexandr. III. part. 47. cap. 5. & 2. eod. titul. in 1. compil. i tempus. k Vigor. l Cap. 3. eod. tit. in 1. compil.

[1 Si bene meminimus per litteras nostras indulgimus, ut si praedecessor tuus reclamante capitulo ecclesiae tuae Abbati & fratribus de Offensae ecclesiam Deben. contulit, eam tibi removere liceret: iam dicti fratres sicut adseris litteras nostras indulgimus, ut ipsi ecclesiam praedictam dimittentes pacifice possidendam, immemoribus existentibus scriptis super hoc tibi fuerat à nobis indultum. Licet autem tibi indulgissimus, prudentiam tamen tuam nemus & exhortamur attentius, quatenus devoto intuitu, & pro reverentia B. Petri & nostra, ecclesiam ipsam si quo modo sine gravi detrimento ecclesiae tuae potes iam dictis fratribus in pace dimittas: quia decet prudentiam tuam ad commodum & profectum religiosorum locorum intendere, & quod idem praed. tuae pietatis studii fuerit, ratum & firmum habere. Si autem eandem ipsi ecclesiam dimittere forte non poteris, non obstantibus litteris quas praedicti fratres super hoc impetraverunt, scriptum exinde indultum in sua voluntate stabilitate consistere, quomam.]

CAP. IV.

Tralatus sine consilio capituli instituitur, vel desinitur, vel alia negotia ecclesiae tractare non debet. hoc dicitur, cum capitulo sequenti.

Idem Hierosolym. Patriarcha.

Novit a tuae discretionis prudentia, qualiter tu & fratres tui unum corpus sitis, ita quod tu caput, & illi membra esse probantur. Vnde non decet e ommissis membris, aliorum consilio in ecclesia tua negotii uti: cum id non sit dubium & honestati tuae, & sanctorum Patrum institutionibus b contraire.

Innocti siquidem auribus nostris, quod tu sine consilio fratrum tuorum Canonicoꝝ S. Sepulchri, Abbates, & Abbatissas & alias ecclesiasticas personas instituis & desinitis: [1 & 7.] Ideoq; id auctor. Apost. prohibemus, & infra. Nos enim tales institutiones, & desinitiones carere decernimus robore firmitatis.

[1 Non considerans neg. attendens quomodo te non sit dubium statuta S. S. canonum transgredi.]

CAP. V.

Summatum est supra capitulo proximo.

Idem eodem.

Quanto c: [1 & 7.] Frat. tuae mandamus, quatenus in concessionibus & confirmationibus, & aliis ecclesiae tuae negotiis fratres tuos requires, & d cum eorum consilio, vel fanioris partis, eadem peragas & pertractes, & quae stituenda sunt statuas, & errata corrigas, & evellenda dissipas & evellas. Absentium quoq; fratrum nomina inscribi non sinas f, quia talia monumenta sunt irrita & falsa, & tu exinde quaxtionem falsi poteris merito formidare.

[1 Majori dignitate Domino dante praemine, tanto decet amplius & oportet te in omnibus eam diligentiam & gravitatem habere, quod omnia videaris sine nota & reprehensione peragere, & laudabiliter inunctis tibi sollicitudinis officium disponere. Audivimus autem, unde mirari sumus, sicut mirari meritis poteramus, quod in concessionibus & confirmationibus omisso canonico ecclesiae tuae, consilio clericorum & laicorum circa te communitatum, qui non sunt de corpore ecclesiae ipsius, interdum imò saepe requirunt, & in eisdem concessionibus & donationibus & confirmationibus, in acta eorum consilium & voluntatem procedit, & in privilegio etiam, quod tuam profusum non decet honestatem, ad majorem auctoritatem, & certitudinem nomina fratrum tuorum, qui absentes fuerint, tanquam si praesentes fuerint, factu subscribi. Quia igitur non decet prudentiam tuam in negotiis tibi commissis ecclesiae consilium fratrum tuorum postponere, cum quibus unum corpus consistere comprobatur.]

a Cap. 4. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 50. c. 15. b confirmat. c Post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 30. r. 18. & c. 5. eod. tit. in 1. compil. d al. ut curat. e In C. Bar. & quae statuenda fuerint statuendi. f al. facti.

